

de cocon

JEUGDHULP AAN HUIS

Jaarverslag 2020

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis
Ham 133
9000 Gent
Tel. 09 222 30 73
info@decocon.be | www.decocon.be

Inhoud

1	Woord vooraf	3
2	Een blik op crisishulp	5
2.1	Crisisinterventie	7
2.2	'Terugkeer Naar Thuis?'-begeleidingen	7
2.3	Crisisbegeleiding Ambulante Spoedhulp	8
2.4	'Crisishulp aan Huis'	8
3	Een blik op Contextbegeleiding	10
3.1	Intensief kortdurende thuisbegeleiding	12
3.2	Thuisbegeleiding	12
3.3	CBAW	13
4	Innovatie.....	15
5	Een greep uit onze werven van 2020	17
6	Nieuws uit 2020.....	18
7	Sociaal verslag	19
7.1	Over onze medewerkers.....	19
7.2	Leren en ontwikkelen	20
7.3	Verzuim.....	21
7.4	Personeelsverloop	21
8	Lof-woord	22
9	Lijst met gebruikte afkortingen	23

Ieder kind heeft het recht op te groeien in een veilige leefomgeving;

Ieder kind heeft het recht op te groeien bij zijn ouder(s);

Ieder kind heeft er recht op dat de affectieve band met zijn ouder(s) wordt erkend en kan worden onderhouden;

Ieder kind heeft er recht op dat zijn ontwikkeling vanuit de samenleving wordt ondersteund en waar nodig beschermd;

Ieder kind heeft recht op de zorg die het beste bij hem past.

Cfr. Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind en de Internationale Richtlijnen voor Alternatieve Zorg van Kinderen (VN, 15 juni 2009).

1 Woord vooraf

2020 was een jaar dat we, vooral door de coronapandemie, nooit zullen vergeten. Schijnbaar vanuit het niets dook een virus op, dat binnen enkele weken tijd de wereld veroverde. Het kostte duizenden mensen het leven, tienduizenden werden ziek, de meesten bleven gezond. Het virus deelde nog niet veel van zijn geheimen. Onzekerheid en angst regeerde. De samenleving ging op slot.

Onze hele werking werd op zijn kop gezet. Toen midden maart duidelijk werd dat Covid-19 ernstig was, ging België in lockdown en kwam er op enkele dagen tijd een verbod op rechtstreekse cliëntcontacten en huisbezoeken.

Face-to-face cliëntcontacten en huisbezoeken waren uit den boze. Maximaal inzetten op ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen via alternatieve communicatiemiddelen (telefoon, beeldbellen, chat, ...), werd de opdracht. We maakten intern de afspraak dat we contact hielden met minderjarigen en de gezinnen, zowel actief (contact houden en op afstand begeleiden) als passief (aanspreekbaar zijn, ook in crisissituaties). Begeleiders namen in die periode dagelijks telefonisch contact op met de cliënt. Tevens waren begeleiders telefonisch bereikbaar voor hun gezinnen / jongeren.

Groepsmomenten waarbij verschillende jongeren / gezinnen worden samengebracht, netwerktafels, activiteiten zoals uitstappen, infoavonden, vormingen enz. gingen niet door.

Vanaf de start hebben we intern hierop toch enkele nuances ingebracht en maakten we 'stoepcontacten' wel mogelijk, zoals bijvoorbeeld:

- Praktische ondersteuning door bv. boodschappen te doen voor zieke cliënten of voor cliënten zonder digitale betaalmiddelen, en deze vervolgens op de stoep zetten.
- Een wandeling maken met één jongere of één gezinslid kon wel. Uiteraard moesten de activiteiten conform de regelgeving van de lockdown zijn.

Onze medewerkers werkten van thuis uit. Werkbegeleiders namen dagelijks contact op met de begeleiders en overliepen de stand van zaken in de gezinnen. Ons systeem was niet afgestemd op permanent en met zijn allen thuiswerken. Oplossingen werden gezocht, investeringen waren noodzakelijk.

Bijkomend merkten we dat de manier waarop mensen met deze nieuwe situatie omgingen heel verschillend was. Bij sommige medewerkers belemmerde angst hun functioneren, anderen ervaarden veel stress. In het kader van zorg voor onze medewerkers werd naar aanleiding hiervan een samenwerking opgezet met The Human Link. Deze organisatie bood onze medewerkers ondersteuning op psychisch welzijn, voornamelijk rond omgaan met 'hun' angst en stress.

Het bleef moeilijk inschatten, wat de werkelijke impact was van de lockdown, temeer omdat het inschatten van veiligheid en gezinsbemiddeling zeer moeilijk was. Deze ongerustheid woog op begeleiders.

Begeleiders gaven aan dat ze vermoedden dat het bij heel wat gezinnen wel vrij goed ging. Het wegvallen van de sociale druk of druk van hulpverleners kon hier een verklaring zijn. (Uitgedrukt met een boutade: hardnekkig spijbelen was tijdens de lockdown niet meer problematisch). Aan de andere kant zagen we bij gezinnen waarbij

familiaal geweld een issue was, de relatie tussen ouders zeer moeilijk liep of één van de ouders een psychische kwetsbaarheid had (vaak ook middelengebruik aanwezig was), dat de spanningen tijdens de lockdown gaandeweg opliepen. Ook zagen we dat de druk op het crisisnetwerk tijdens het vorderen van de lockdown significant toenam. Tevens merkten we een duidelijke stijging van priors op de wachtlijsten van ons niet rechtstreeks toegankelijk aanbod.

Het werd een voortdurend schakelen tussen wat kon en wat niet kon. Vanaf de eerste kleine versoepelingen werd het verbod op face-to-face cliëntcontacten en huisbezoeken meer genuanceerd. In noodsituaties zoals bijvoorbeeld in acute crisissituaties waar de integriteit van de minderjarige in gevaar was, en waar de alternatieven geen afdoende antwoord konden bieden, hebben toch rechtstreekse cliëntcontacten plaatsgevonden.

We probeerden een evenwicht te vinden tussen meewerken aan de strijd tegen de verspreiding van het virus en de absolute noodzaak om jongeren en gezinnen met kinderen blijvend te kunnen bijstaan in deze uitzonderlijke tijden. Enerzijds zijn er grote maatschappelijke noden en zullen er veel verwachtingen komen op organisaties als de onze, anderzijds waren er vele onduidelijkheden en verandert de context snel.

We moesten ons bewust zijn dat angst normaal is. Cliënten reageerden anders omwille van een vrees voor besmetting, maar ook wij (collega's) waren ongerust om onszelf en anderen (andere cliënten, eigen gezin, vrienden) te besmetten. Deze angst werd vaak nog versterkt door het vele 'fake-news' dat de ronde deed. Het was normaal dat onze maatschappelijke opdracht en taken, emotioneel voor onszelf (maar ook voor cliënten), spanningen veroorzaakten vanuit deze vrees. Hierover spreken was (en is) superbelangrijk.

Vanaf 8 mei werd geleidelijk heropgestart en vanaf 2 juni 2020 namen we onze begeleidingen terug volwaardig op, rekening houdend met tal van veiligheidsmaatregelen. Fysiek samenkomen kon opnieuw, weliswaar onder bepaalde voorwaarden. We leerden rekenen in anderhalve meters, sensibiliseringsstickers verschenen op de vloeren, aanwezigheid op bureau werd beperkt, alcoholgel, mondklappers en plexiglas behoorden tot het nieuwe normaal.

Vanaf 29 oktober 2020 kwamen we naar aanleiding van een exponentiële groei van het aantal coronabesmettingen in een nieuwe 'lockdown' terecht. Deze lockdown had een andere invulling dan de eerste.

Face-to-face contacten en huisbezoeken gingen door in het kader van het behoud of herstel van de fysieke/psychische integriteit van de cliënt of van het cliëntstelsel. Aanwezigheid op bureau werd terug beperkt.

De coronacrisis laat zien wat echt van belang is in het leven: het gevoel ergens bij te horen, zorg dragen voor een ander, intimiteit, ontvangen van waardering, hulp en advies en voorzien in toegang tot nieuwe contacten, kortom betekenisvol contact met anderen.

2 Een blik op crisishulp

Ons aanbod Crisishulp is enkel inzetbaar via het Crisismeldpunt Oost-Vlaanderen.

De aanmelding bij het Crisismeldpunt gebeurt bij voorkeur door een hulpverlener (huisarts, CLB, Centra voor Kind en Gezin, enzovoort). Alleen als een cliënt niet in staat is om zich tijdens een crisissituatie tot een hulp- of dienstverlener te wenden, kan deze rechtstreeks contact opnemen met het meldpunt. Het Crisismeldpunt neemt daarna met ons contact op.

Voor onze crisishulpverleningsvormen focussen we op minderjarigen en hun gezinnen waar een acute en escalerende opvoedingscrisis plaatsvindt en waarbij hulp van buitenaf noodzakelijk is. Deze acute en escalerende opvoedingscrisis kan zowel plaatsvinden bij minderjarigen en hun gezinnen waarbij opvoedingsproblemen hardnekkig en complex zijn (en er problemen op diverse levensdomeinen zijn), als bij minderjarigen en hun gezinnen waarbij er een opvoedingsspanning aanwezig is en deze met steun van het eigen netwerk of een lichtere ondersteunende vorm van hulpverlening voldoende is.

Ons aanbod [crisisinterventie](#) en [Terugkeer Naar Thuis?](#) zijn eerder “diagnostische” hulpverleningsvormen waarbij kalmte brengen tijdens de crisis, het inschatten van de veiligheid van de gezinsleden, het in kaart brengen en verhelderen van de krachten en hulpvragen van de jongere en het gezin, en de gepaste doorverwijzing/toeleiding indien nodig naar geschikte vervolghulp, centraal staan.

De [Terugkeer Naar Thuis?](#)-begeleidingen worden ingezet tijdens de opvang van de minderjarige in een crisisbed van een residentiële voorziening of tijdens een crisisopvang in het eigen sociaal netwerk waarbij onderzocht wordt of een terugkeer naar de context mogelijk is, en wat hiervoor dan nodig is.

Ook kan crisisinterventie ingezet worden voor ‘72 uur onderzoek vrijwilligheid’, waarbij de bereidheid tot aanvaarden van hulp van minimaal 1 ouder of de bekwame minderjarige onderzocht wordt.

Ons aanbod [Crisishulp aan Huis](#)¹ is bedoeld voor gezinnen in een acute crisissituatie waarbij veiligheid dermate in het gedrang is, dat er sprake is van dreigende uithuisplaatsing, uitgesproken door een plaatsingsinstantie (Sociale dienst van de jeugdrechtbank of gemandateerde voorziening). Het doel is een uithuisplaatsing van één of meer van de kinderen te voorkomen. Voor gezinnen in een crisis die zo ernstig is dat voor één of meer kinderen een breuk met de gezinscontext dreigt, is het ons doel dat het kind toch thuis kan blijven.

Ons aanbod crisisbegeleiding [Ambulante Spoedhulp](#) is bedoeld voor gezinnen in crisis die nood hebben aan een intensieve, competentie verhogende crisisbegeleiding, maar niet beantwoorden aan de specifieke eisen voor Families First zoals:

- Gezinnen in crisis waarbij er niet noodzakelijk een dreigende uithuisplaatsing van één of meer kinderen in het gezin aanwezig is, noch een dreigende breuk met één of meer kinderen;

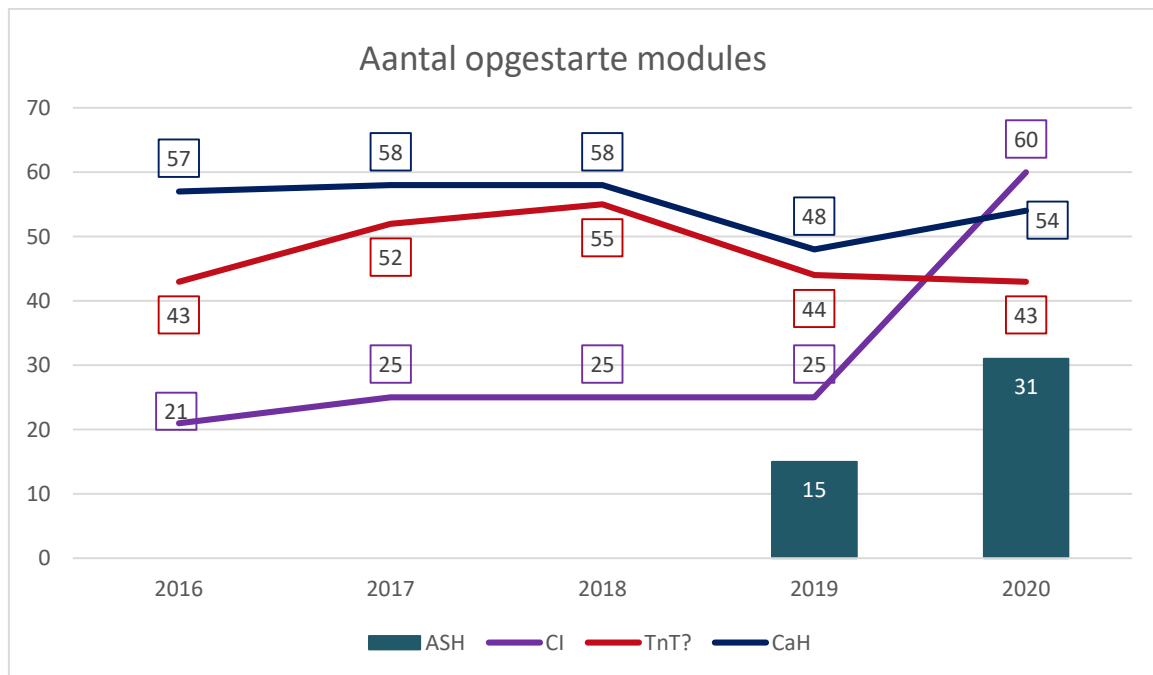
¹ De onderliggende methodiek is gebaseerd op Families First.

- Gezinnen in crisis waarbij er geen helder beeld van veiligheid is, en waarbij het inschatten van de veiligheid en het betrekken van het sociaal en familiaal netwerk belangrijk zijn;
- Hulp tijdens een acute crisis, in afwachting van reeds geïnitieerde residentiële hulp (overbrugging);
- Hulp tijdens een acute crisis waarbij de wens tot samenleven onduidelijk of samenleven niet aangewezen is;
- Hulp tijdens een acute crisis bij een gezin in co-ouderschap waarbij beide gezinssystemen bereid zijn om mee te werken in het belang van het kind.

Het doel is om de aanwezige crisis op te lossen en de veiligheid en de competenties in het gezin te vergroten zodat dit gezin weer verder kan.

In al onze crisishulpverleningsvormen is er tijdens de duur van de begeleiding een telefonische permanentie (24/7) voorzien voor het cliëntsysteem. De constante bereikbaarheid biedt de gezinsleden de zekerheid en de veiligheid om de crisis aan te kunnen en om met nieuw gedrag te experimenteren. Bij Terugkeer Naar Thuis?-begeleidingen kunnen ook de voorzieningen waar de jongere in crisisopvang is opgenomen, gebruik maken van deze telefonische permanentie.

Overzicht aantal opgestarte modules

2.1 Crisisinterventie

Tijdens de eerste lockdown (maart – mei) werden gezinsmedewerkers CaH ingezet voor crisisinterventie. Dit verklaart ook de grote stijging van het aantal uitgevoerde crisisinterventies in 2020. Een groot deel hiervan waren telefonische crisisinterventies.

Aanmelders voor crisisinterventie

De grootste aanmelder voor crisisinterventie van 'De Cocon' in 2020 was de cliënt zelf (nl. 32%), gevolgd door het CLB (12%). Dit is opvallend, maar is te verklaren door de blijvende toename van aanmeldingen door het cliëntsysteem zelf bij de crisismeldpunten.

Leeftijd en gender van de aangemelde minderjarigen

Drieënvijftig procent van de aangemelde minderjarigen in 2020 waren jongens. Dit in tegenstelling tot andere jaren, waarbij meisjes telkens de grootste groep aangemelde minderjarigen voor crisisinterventie vormden. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen was 61% daarvan ouder dan 12 jaar.

Aanmeldingen vanuit crisisinterventie bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) is één van de gemandateerde voorzieningen. Het OCJ onderzoekt of het in verontrustende situaties noodzakelijk is om van overheidswege hulp op te starten of verder te zetten (mandaat maatschappelijke noodzaak). Tijdens onze crisisinterventie werden 8,5% van de gezinnen door ons aangemeld bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg omwille van verontrustende situaties. Het betreft hier nieuwe aanmeldingen voor verontrustende situaties.

Duur en intensiteit van de crisisinterventie

De gemiddelde begeleidingsduur bedroeg 3,59 werkdagen. Het gemiddeld aantal contacturen in functie van het cliëntsysteem bedroeg 4:32 uren per begeleiding. Een crisisinterventie is zeer intens voor het gezin, maar ook voor onze medewerkers.

2.2 'Terugkeer Naar Thuis?'-begeleidingen

Geadviseerde vervolghulp

Het merendeel van de geadviseerde vervolghulp was specifieke vervolghulp voor de minderjarige (nl. 64%), gevolgd door vervolghulp in de volwassenhulp voor opvoedingsverantwoordelijken (nl. 22%). Veertien procent van de geadviseerde vervolghulp was specifiek gericht op hulp voor de gehele context.

Aanmelders voor 'Terugkeer Naar Thuis?'

De grootste aanmelder voor 'Terugkeer Naar Thuis?' in 2020 was onze eigen crisisinterventie (26%), gevolgd door crisisinterventie van het Meldpunt (20%). Dit is duidelijk anders dan andere jaren en is vermoedelijk het gevolg van de tijdelijke veranderingen in jeugdhulp omwille van de gezondheidscrisis (COVID-19).

Leeftijd en gender van de aangemelde minderjarigen

Vijftig procent van de aangemelde minderjarigen in 2020 waren meisjes. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen was 81% daarvan ouder dan 12 jaar.

Aanmeldingen vanuit 'Terugkeer Naar Thuis?' bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) onderzoekt of het in verontrustende situaties noodzakelijk is om van overheidswege hulp op te starten of verder te zetten (mandaat maatschappelijke noodzaak). Tijdens onze 'Terugkeer Naar Thuis?' werden 24% van de gezinnen door ons aangemeld bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg omwille van verontrustende situaties. Het betreft hier nieuwe aanmeldingen voor verontrustende situaties.

Versnelde Indicatiestelling en Toewijzing

Bij 17% van de 'Terugkeer Naar Thuis?'-begeleidingen werd door ons de VIST-procedure opgestart tijdens de begeleiding. VIST staat voor versnelde indicatiestelling en toewijzing (voor residentiële hulp) en kan enkel

worden ingezet in geval van urgente situaties waarbij een terugkeer naar de thuissituatie van de betrokken minderjarige onmogelijk is en snelle hulp noodzakelijk is.

Duur en intensiteit van de 'Terugkeer Naar Thuis'

De gemiddelde begeleidingsduur in 2020 was 12,5 kalenderdagen. Het gemiddeld aantal contacturen in functie van het cliëntsysteem (rechtstreeks contact²) bedroeg meer dan 10 uren per begeleiding. Meer dan vier uren werd gemiddeld besteed aan overleg met externe diensten in functie van het cliëntsysteem.

2.3 Crisisbegeleiding Ambulante Spoedhulp

Doelrealisatie

ASH heeft als doel de aanwezige crisis op te lossen en de veiligheid en competenties in het gezin te vergroten zodat dit gezin weer verder kan.

Dit wordt bereikt via volgende subdoelen:

- 1) de crisis in het gezin is opgeheven, de situatie is gestabiliseerd;
- 2) de basisroutines van de jeugdige en ouders zijn voldoende hersteld (eten, slapen, naar school/werk gaan);
- 3) de veiligheid van de gezinsleden is getaxeerd en hersteld, onder andere via het in kaart brengen en activeren van het netwerk rond het gezin.

In 67,7% was de crisis in het gezin op het einde van de begeleiding opgeheven. In 74,2% was de gezinssituatie voldoende veilig voor de aanwezige kinderen en in 67,7% waren de basisroutines van de jeugdige en ouders voldoende hersteld. Rekening houdend met de doelgroep, zijn dit goede resultaten.

Aanmelders

De grootste aanmelder in 2020 waren we zelf, na inzet van crisisinterventie of 'Terugkeer Naar Thuis?' (32%) gevolgd door de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank (nl. 23%).

Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) was goed voor 13%.

Leeftijd en gender van de aangemelde minderjarige

Vijfenzestig procent van de aangemelde minderjarigen in 2020 waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen waren 61% daarvan ouder dan 12 jaar.

Opstart binnen de 24 uur na aanmelding

Binnen de 24 uur na de aanmelding nemen we contact op met de cliënt en maken we een eerste afspraak. In 2020 slaagden we hierin in 97% van de begeleidingen.

2.4 'Crisishulp aan Huis'

Uithuisplaatsing vermijden

'Crisishulp aan Huis' heeft tot doel om uithuisplaatsing te vermijden. Soms is de uithuisplaatsing een externe bedreiging (bv. een jeugdrechter die aangeeft dat wanneer er niets verandert binnen het gezin, de minderjarige zal geplaatst worden). Soms is de dreiging intern, omwille van een dreigende breuk binnen het gezin. In deze situatie is de crisisbegeleiding niet expliciet op het voorkomen van uithuisplaatsingen gericht. In sommige gevallen kan een uithuisplaatsing, bij voorkeur tijdelijk, zelfs als een positieve uitkomst gezien worden, bijvoorbeeld wanneer de acute veiligheidsrisico's voor het kind binnen het eigen gezin te hoog zijn.

In 81% van de begeleidingen werd uithuisplaatsing vermeden. Met dit resultaat kunnen we tevreden zijn. Dit is vergelijkbaar met resultaten uit het buitenland.

Aanmelders

De grootste aanmelder in 2020 was de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank (nl. 26%), gevolgd door de Geestelijke gezondheidszorg/psychiatrie (19%).

---

² Face-to-face en telefonische contacten.

De gemandateerde voorzieningen waren samen goed voor 14% van de aanmeldingen. Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) was goed voor 7%. Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling was eveneens als aanmelder goed voor 7% van de aanmeldingen.

Leeftijd en gender van de aangemelde minderjarige

Zesenvijftig procent van de aangemelde minderjarigen in 2020 waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen, waren 54% ouder dan 12 jaar. Zestien procent van de aangemelde kinderen was jonger dan zes jaar.

Opstart binnen de 24 uur na aanmelding

Binnen de 24 uur na aanmelding nemen we contact op met de cliënt en maken we een eerste afspraak. In 2020 slaagden we hierin in 77% van de begeleidingen. In 13% van de begeleidingen was dit niet van toepassing omwille van een risicovolle terugkeer naar huis, waarbij de opstarttijd anders is. In 4% slaagden we hier niet in omdat de aanmelder niet beschikbaar was, en in 6% was het gezin niet beschikbaar.

3 Een blik op Contextbegeleiding

De dienst contextbegeleiding biedt drie hulpverleningsmethodieken aan, nl. thuisbegeleiding (TB)³, de intensief kortdurende thuisbegeleiding (IKT)⁴ en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen (CBAW)⁵.

IKT en TB bieden hulp bij het opgroeien en opvoeden aan gezinnen met kinderen van 0-18 jaar die kampen met meervoudige, hardnekkige en complexe problemen waaronder opvoedingsproblemen (bv. problematische opvoedingssituaties of GES).

Kenmerkend is dat de balans draaglast – draagkracht in het gezin chronisch verstoord is. Dit kan te wijten zijn aan de problematiek van het kind, de problematiek van de ouders of de sociale en materiële condities waarin men leeft, waardoor het stressniveau almaar oploopt.

Het hoofddoel is dat de kinderen in het gezin thuis kunnen blijven wonen of opnieuw thuis kunnen wonen.

Deze thuissituatie voorziet in de minimale basiszorg, waarbij sprake is van adequate fysieke, psychische en affectieve omstandigheden voor de kinderen, en die daarmee ook voldoende veilig is. De hulp zet in op competentievergroting en het versterken van het netwerk en de steunbronnen, zodat het gezin terug greep krijgt op het eigen leven. Naast de begeleiding op niveau van het cliëntsysteem organiseren we sinds 2018 een ondersteunende ouderwerking (groepswerking voor ouders) binnen TB en IKT.

De noodzaak tot pedagogische ondersteuning is een kernelement in onze werking en in onze doelgroepafbakening. Specialistische hulp bij gedrags- en ontwikkelproblemen bij de minderjarige omwille van beperking (handicap) of psychische stoornis bieden we niet. Daarvoor verwijzen we door naar, of werken we samen met hierin gespecialiseerde diensten.

IKT duurt zes maanden. De gezinsbegeleider komt gemiddeld wekelijks meermaals langs met een streefintensiteit van vier uur per week.

Thuisbegeleiding duurt 9 maanden en kan maximaal verlengd worden met drie maanden. De gezinsbegeleider komt gemiddeld wekelijks éénmaal langs met een gemiddelde intensiteit van minimum 1,5 uur per week.

Contextbegeleiding in functie van Autonoom Wonen (CBAW) is bedoeld voor jongeren vanaf 17 jaar met een verhoogd risico op thuisloosheid, die nood hebben aan een stabiele 'thuissituatie'. Dat kan een re-integratie in het gezin zijn, wonen bij een vriend(in) of familielid, maar ook zelfstandig wonen. Bij de keuze van woonvorm kijken we naar wat de jongere wil, maar ook naar wat de jongere aankan.

Het algemeen doel van CBAW is het uitbouwen van een stabiele thuis en/met een kwaliteitsvolle toekomst. Bijzonder aan de gebruikte methodiek is de focus op het herstel en het verstevigen van het sociaal en familiaal netwerk, alsook het aanleren en trainen van noodzakelijke vaardigheden voor het uitbouwen van een stabiele thuis en een ondersteunende groepswerking. De begeleiding duurt elf maanden. De hulp is intensief. Dat betekent dat er gemiddeld wekelijks tot drie uur contact is met de jongere en zijn context.

Een belangrijk doel van CBAW is het vergroten van de samenredzaamheid, zodat jongeren in staat zijn, met hulp van hun sociale netwerk, hun problemen in het dagelijks leven op te lossen of draaglijk te maken. Samenredzaamheid is zelfredzaamheid met steun van mensen in hun omgeving.

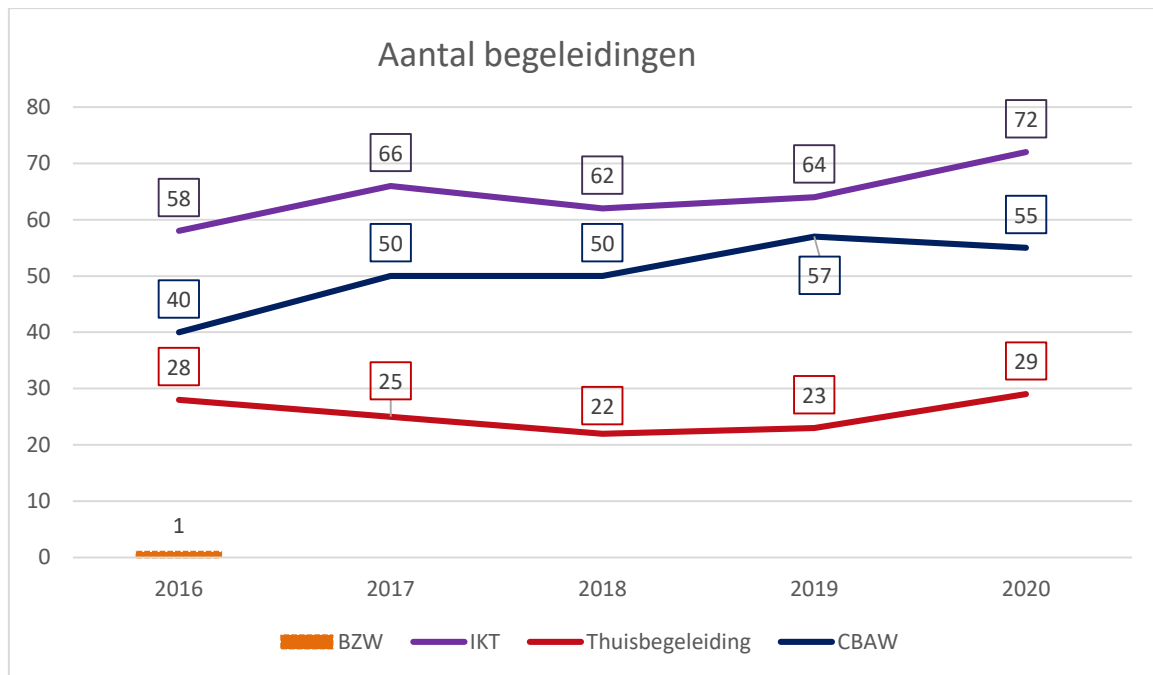
---

³ Modules contextbegeleiding lage intensiteit en contextbegeleiding breedsporig (of middenintensiteit).

⁴ Modules contextbegeleiding kortdurend intensief.

⁵ Modules Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen basis- en middenintensiteit.

Overzicht aantal begeleidingen

In 2020 begeleidde de dienst contextbegeleiding 156 cliënten (cliëntsystemen).

In 2020 werden 103 nieuwe begeleidingen opgestart: 34 contextbegeleiding in functie van autonoom wonen, 53 intensief kortdurende thuisbegeleidingen en 16 thuisbegeleidingen.

In 2020 werden 96 begeleidingen beëindigd: 31 begeleidingen CBAW, 49 intensief kortdurende thuisbegeleidingen en 16 thuisbegeleidingen.

Ouderparticipatie: "we staan niet alleen in de opvoeding"

"Wat ik geleerd heb? Een heel pak zaken. Het feit dat je niet alles alleen kan en dat er veel meer mensen klaar staan om je te helpen dan jezelf denkt. Daarnaast het 'verwerkingsproces'. Zelf zat ik namelijk heel diep en gaf mezelf vaak de schuld van 'had ik dit maar anders gedaan, dan was ik niet in de situatie terecht gekomen dat ik begeleiding nodig had of heb'. Dit brengt totaal niets op, je kan het verleden toch niet veranderen en het slorpt heel veel negatieve energie op die je kan gebruiken voor andere zaken. Dit was voor mij een heel moeilijke oefening, net zoals de beginfase waarin ik mijn deur moest openzetten om hulp te vragen. Nadien bekeken heeft dit alleen maar positieve resultaten gehad als ik zie waar ik nu sta."

Getuigenis van M. (alleenstaande papa) op de ouderparticipatiegroep

In 2018 werd gestart met een ouderparticipatiegroep. Dit zijn ouders die in begeleiding zijn via Thuisbegeleiding of Intensieve Kortdurende Thuisbegeleiding.

Via deze groep gaan ouders, samen met contextbegeleiders, met elkaar in dialoog. Ouders ondervinden vaak dezelfde moeilijkheden en obstakels in de opvoeding, en ze dromen er allemaal van om hun kinderen een mooie toekomst te geven. Tijdens de ouderparticipatie moedigen we de onderlinge dialoog tussen de ouders sterk aan, willen we samen nadenken over belangrijke opvoedingsthema's waar ouders mee geconfronteerd worden, nodigen we desgewenst sprekers uit en bieden we psycho-educatie aan. Elke leeftijdsfase in de ontwikkeling van een kind heeft zijn positieve en moeilijke kanten. Ouders krijgen de kans om hun vragen aan

elkaar te stellen. De contextbegeleider pikt deze vragen op en zal desgewenst hier tijdens een volgende oudergroep op anticiperen.

De ouderparticipatiegroep wordt ook geraadpleegd rond 'onze' thema's. Zo werd onze intake-procedure samen met hen onder de loop genomen.

De oudergroep kwam omwille van de gezondheids crisis (COVID-19) niet samen in 2020.

3.1 Intensief kortdurende thuisbegeleiding

De vraag is: "Wanneer is de opvoeding goed genoeg? Een kind hoort in principe thuis, bij de mensen bij wie het kind hoort. Kinderen verdienen het dat we alles op alles zetten om te zorgen dat de draagkracht en draaglast van ouders weer in balans komen, zodat het thuis weer 'goed genoeg' is voor het kind.

Citaat: Mariska de Baat (NJI)

Doelrealisatie – uithuisplaatsing vermeden

IKT biedt hulp aan gezinnen waar, zonder ingrijpen, op termijn uithuisplaatsing van één of meerdere kinderen dreigt. Vaak is er sprake van ernstige problemen op meerdere levensterreinen. Deze problemen beïnvloeden en versterken elkaar, waardoor het stressniveau in het gezin alsnog verder oploopt. En dit maakt weer dat de ouders steeds minder goed met de problemen, de opvoeding en het gedrag van de kinderen kunnen omgaan. Vroeg of laat lijkt een uithuisplaatsing van één of meer van de kinderen in veel gezinnen onvermijdelijk. Om te zorgen dat kinderen thuis kunnen blijven wonen of terug thuis kunnen wonen, is het van belang dat ouders minder opvoedingsbelasting ervaren en dat hun opvoedings- en communicatievaardigheden worden vergroot. Ook de eventuele gedragsproblemen van de kinderen moeten verminderen, waardoor deze gemakkelijker te hanteren zijn, en bovendien moeten de gezinnen meer gebruik maken van de beschikbare sociale steun om hen heen.

Het hoofddoel van IKT is dat de kinderen in het gezin thuis kunnen blijven wonen of opnieuw thuis kunnen **wonen**. Deze thuissituatie voorziet in de minimale basiszorg, waarbij sprake is van adequate fysieke, psychische en affectieve omstandigheden voor de kinderen, en die daarmee ook voldoende veilig is.

Bij 82% van de begeleidingen werd uithuisplaatsing vermeden.

Aanmelders voor IKT-begeleiding (begeleide gezinnen)

Het grootste deel van de gezinnen werd begeleid na aanmelding van een Centrum voor leerlingenbegeleiding (47%). De Sociale Dienst van de Jeugdrechtsbank is de tweede grootste aanmelder (28,5%). Het Ondersteuningscentrum Jeugdhulp is de derde grootste aanmelder (10%).

Leeftijd en gender van de aangemelde minderjarige

Vijfenvijftig procent van de aangemelde begeleide minderjarigen waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen waren 51,5% ouder dan 12 jaar.

3.2 Thuisbegeleiding

Informatie over de beëindigde thuisbegeleidingen

Kinderen blijven thuiswonen

Het hoofddoel van thuisbegeleiding is dat de kinderen in het gezin thuis kunnen blijven wonen of opnieuw thuis kunnen wonen. Deze thuissituatie voorziet in de minimale basiszorg, waarbij sprake is van adequate fysieke, psychische en affectieve omstandigheden voor de kinderen, en die daarmee ook voldoende veilig is.

In 94% van de begeleidingen werd hieraan voldaan en konden kinderen in het gezin blijven wonen.

Aanmelders voor thuisbegeleiding (begeleide gezinnen)

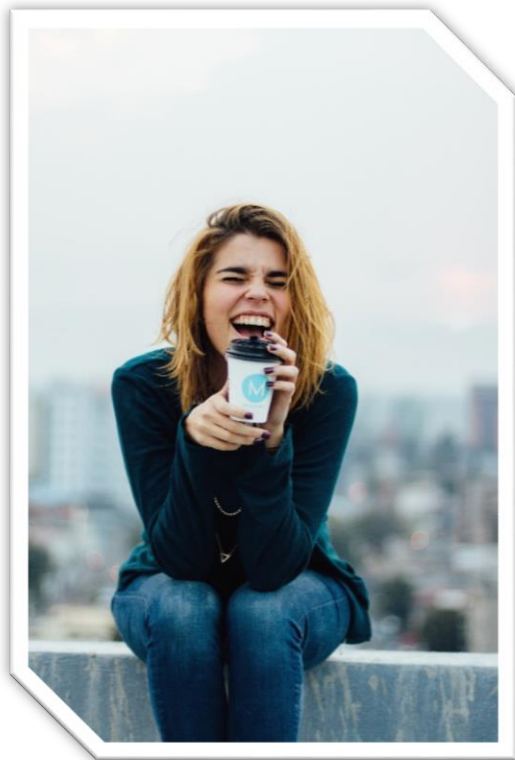
Onze thuisbegeleiding werkt enkel in opdracht van de jeugdrechtbank, het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) en van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK). Thuisbegeleiding werkt niet met een wachtlijst. Vrije plaatsen worden aan deze instanties bekendgemaakt.

Het grootste deel van de gezinnen werd begeleid na aanmelding door de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank (62,5%) gevolgd door het 'Ondersteuningscentrum Jeugdzorg' (37,5%).

Leeftijd en gender van de aangemelde minderjarige

Vijftig procent van de aangemelde begeleide minderjarigen in 2020 waren jongens. Als we kijken naar de leeftijd van de aangemelde minderjarigen waren 56% daarvan jonger dan 12 jaar.

3.3 CBAW

***Zelfredzaamheid heeft zijn grenzen.** Onze samenleving stelt hoge eisen aan de redzaamheid van haar burgers. Lang niet iedereen is onder alle omstandigheden in staat om aan deze verwachtingen te voldoen, zeker op momenten dat het leven tegenzit. Dat is niet noodzakelijk omdat hun intelligentie of kennis tekortschiet, maar omdat er een beroep wordt gedaan op allerlei andere mentale vermogens, zoals het vermogen om in actie te komen, om het hoofd voldoende koel te houden, en om vast te houden aan goede voornemens. Daarom streven we in onze hulpverlening naar samenredzaamheid. Dit is het vermogen van mensen om zichzelf te redden op alle levensdomeinen met steun van mensen in hun omgeving. Mensen zijn met elkaar verbonden en hebben elkaar nodig. De focus ligt op wederzijdse verbondenheid en steun van een sociaal netwerk in plaats van op onafhankelijkheid.*

Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

Doelrealisatie- een stabiele thuis

Het hoofdoel van CBAW is het uitbouwen van een stabiele thuis met en een kwaliteitsvolle toekomst voor de jongere.

In 2020 had 74% van de jongeren op het einde van de begeleiding een stabiele huisvesting. Dit wil zeggen dat deze huisvesting 'gegarandeerd' stabiel is. In 2020 bereikten we bij 74 % van de begeleidingen een evenwichtige financiële situatie. Evenwicht betekent echter niet rooskleurig. De financiële situatie blijft bij tal van jongeren echter kwetsbaar. Het verwerven van een menswaardig inkomen dat toelaat ten volle aan de samenleving te participeren blijft verre van evident.

48% van de jongeren had werk of een dagbesteding die als zinvol wordt ervaren door de jongere.

81 % van de jongeren had op het einde van de begeleiding een toereikend sociaal netwerk dat door de jongere als ondersteunend wordt ervaren.

Uitval - Uitstroom

In 2020 werd 29% van de begeleidingen CBAW vroegtijdig en onbedoeld stopgezet omwille van negatieve redenen. De voornaamste redenen van uitval zijn de éézijdige beslissing van de jongere om zijn hulpverlening stop te zetten op of na 18 jaar, ondanks het feit dat deze hulp nog nodig wordt geacht.

Ook al stoppen jongeren, we blijven contact zoeken. We blijven deze jongeren uitnodigen op de groepswerking "La Vie". Enkele van deze 'uitvallers' besloten na enkele maanden om terug in begeleiding te komen.

Het uitstroomcijfer voor 2020 bedroeg 52%. Dit betekent dat 52% van de jongeren met geen of lichte hulp verder kan.

Aanmelder voor CBAW beëindigde begeleidingen

De grootste aanmelder was de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank (nl. 35%).

Woonvorm bij het begin van de begeleiding

Bij de start van de begeleiding verblijft 19% van de jongeren in een residentiële setting. Dertien procent woont alleen. Zes en een half procent was dak- of thuisloos.

Achtenveertig en een half procent van de jongeren woont nog thuis of bij familie, maar moeten eruit omdat de relatie vaak ernstig verzuurd is en conflicten hoog oplopen.

Woonvorm op het einde van de begeleiding

In 2020 woonde 35,5% van de jongeren op het einde van de begeleiding alleen. Vijfenvijftig procent van de jongeren bleef of ging terug bij de ouder(s) of bij familie wonen.

De ondersteunende groepswerking – groepswerking 'La Vie'

De groepswerking ging 13 keer door in 2020. Omwille van de coronacrisis was dit vaak online. Per groepsmoment namen gemiddeld 5,6 jongeren deel. Negen ex-cliënten komen nog steeds naar de groepswerking. In totaal bereikten we 23 unieke jongeren in begeleiding, die minstens één keer deelnamen aan de groepswerking.

Tweemaal per maand komen CBAW-jongeren samen met enkele begeleiders in de groepswerking. We zien de groepswerking als een duidelijk onderdeel van CBAW. Participatie aan de groepswerking is geen breekpunt in de begeleiding, maar wordt als vanzelfsprekend voorgesteld en sterk gestimuleerd.

Jongeren komen naar de groepswerking omwille van verschillende redenen. Ze willen tijd doorbrengen met lotgenoten en ze willen er effectief "iets" uithalen voor zichzelf. Voor de ene is dit een ontspannende avond, voor de ander is dit een toffe activiteit kunnen meepikken en voor nog andere jongeren is het omdat ze bewust iets willen leren uit de groepswerking. Het is de bedoeling dat deze techniek een meerwaarde opbrengt in de uitbouw van het leven van de jongeren. Sociale vaardigheden worden getraind en jongeren leren feedback te geven en te ontvangen. Jongeren die deelnemen aan de groepswerking gaven aan het als een grote meerwaarde te ervaren. Het delen van ervaringen met lotgenoten zorgt voor (h)erkenning, biedt informele leerkansen en betekent een grote steun voor de jongere. Jongeren geven aan dat ze in de groepswerking beter begrepen worden door de andere deelnemers, omdat deze vaak gelijkaardige dingen hebben meegemaakt.

4 Innovatie

We kiezen ervoor om te werken met duidelijk omschreven methodieken (interventies) die goed theoretisch onderbouwd zijn. Deze zijn te beschouwen als een soort didactisch pakket waarin veel kennis en vakkundigheid verpakt zit. Belangrijke kennisbronnen zijn 'collectieve praktijkkennis', de 'kennis over ervaringen, vragen, voorkeuren en verwachtingen van cliënten' en 'wetenschappelijk onderzoek'.

Binnen onze methodieken werken we met een duidelijk omschreven fasering en intensiteit en gebruiken we bij voorkeur wetenschappelijk onderbouwde instrumenten om beslissingsprocessen in de hulpverlening te ondersteunen en te onderbouwen.

De gekozen methodieken sluiten flexibiliteit en bijsturing van de hulpverlening niet uit. De 'juiste' toepassing van de methodiek houdt in dat ze altijd beredeneerd en op maat van de cliënt wordt ingezet. De kracht van de methodieken zit in het samenspel van visie, theoretische uitgangspunten en overtuigingen, concrete interventiecomponenten en een planmatige en afgebakende hulpverleningsstructuur. Dit laat bij uitstek ruimte voor een unieke hulpverleningsrelatie, waarbinnen flexibiliteit vooropstaat.

Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

Situering van het innovatief project Crisishulp- 'niet één, maar 2 projecten'

A. Een bijkomende methodiek voor crisisbegeleiding

Na de uitrol van het tweede decreet Integrale Jeugdhulp zoals goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 12 juli 2013 werden we geconfronteerd met een doelgroep die niet de doelgroep van Crisishulp aan Huis (methodiek Families First) is, maar wel instroomde in het aanbod Crisishulp aan Huis. De gebruikte methodiek bood geen antwoord op de noden van deze gezinnen.

Dit waren gezinnen in een acute crisissituatie waar niet noodzakelijk een dreigende uithuisplaatsing aanwezig was. Ook waren er gezinnen waarbij er tevens onduidelijkheid was over de wens tot samenleven en de mate dat er nog voldoende draagkracht aanwezig was in het gezin.

Bijkomend kregen we regelmatig vragen om gezinnen in co-ouderschap (in beide systemen te begeleiden) en gezinnen in acute crisis tijdens het wachten op reeds geïnitieerde residentiële hulp (overbrugging).

B. Crisisbegeleiding in geval van (hoog)dringende jeugdhulpvragen

Daarnaast konden we met betrekking tot crisisjeugdhulp niet voorbij aan het feit dat sinds de invoering van het tweede decreet Integrale Jeugdhulp, het aantal meldingen bij de crisismeldpunten significant steeg. De druk op het crisisnetwerkaanbod was (en is) zeer groot.

Twee pijnpunten kwamen bovendrijven. Met de huidige organisatie van het jeugdhulplandschap slagen we er onvoldoende adequaat in om escalaties in gezinnen te vermijden, alsook om vervolghulp na crisis te installeren. Zeker voor gezinnen waarbij veiligheid een issue is, is dit problematisch. Vraag is tevens of het huidige Crisisnetwerk voldoende een antwoord kan bieden op terechte jeugdbeschermingsvragen. Zo moet sinds 2014 de jeugdrechter een beroep doen op het Crisisnetwerk wanneer hij een hoogdringende maatregel uitspreekt. Hierdoor is het gerechtelijke circuit binnengetroten in het Crisisnetwerk. Dit was en is niet evident. Binnen het Crisisnetwerk Oost-Vlaanderen stelden we vast dat er een duidelijk verschil is tussen vrijwillige (buitengerechtelijke hulp) en gedwongen hulpverlening (gerechtelijke hulp). Dit verschil vraagt een andere inzet, focus en kwaliteit van de inzet van crisisjeugdhulpverlening binnen een traject van maatschappelijk noodzakelijke tot gerechtelijke jeugdhulpverlening, waarbij de focus verschuift van crisis naar veiligheid van kinderen.

Naast de vragen naar crisisjeugdhulpverlening vanuit de gemandateerde voorzieningen op de grens met de gerechtelijke jeugdhulpverlening zijn dit vaak, acute of urgente vragen vanuit de sociale dienst gerechtelijke jeugdhulpverlening, waarbij de dringende uitvoering van de bevolen maatregelen van de jeugdrechter nodig is, ter bescherming van de integriteit en veiligheid van de minderjarige, al dan niet via vordering bij hoogdringendheid van de jeugdrechter door het jeugdparquet.

Het Crisisnetwerk was (en is) – mede door haar regelgeving – te vaak in de onmogelijkheid om een afdoend kwalitatief aanvaardbare hulp te bieden in deze situaties, noch qua inhoud, noch qua werkingstermijn en dit zowel voor het mobiele als voor het residentiële aanbod.

Vanuit deze vaststelling werd in samenwerking met OSD Oost-Vlaanderen vorm gegeven aan een begin van antwoord op een nood aan crisishulpverlening in geval van (hoog)dringende jeugdhulpvragen.

Het innovatief project

Om op beide vaststellingen een antwoord te vinden, liep vanaf 1 oktober 2018 tot en met 30 juni 2020 het innovatief project, zoals goedgekeurd door het Agentschap Opgroeien. Een relaas van dit project en ons leerproces hieromtrent vind je in:

- Inhoudelijk verslag van ons innovatief project - deel 'een bijkomende methodiek voor crisisbegeleiding'
- Inhoudelijk verslag van ons innovatief project in samenwerking met OSD Oost-Vlaanderen - deel 'Crisisbegeleiding in geval van hoogdringende jeugdhulpvragen'.

Beide documenten vind je op onze website.

5 Een greep uit onze werven van 2020

Vernieuwde folders

In 2019 investeerden we in een nieuwe website. Fyne Tavernier werd tijdelijk aangeworven als communicatiemedewerker in functie van de uitbouw van de website en de opmaak van allerhande communicatiemateriaal. De vernieuwde website was klaar in 2019. In 2020 werden alle informatiefolders ten behoeve van onze cliënten vernieuwd.

Een methodisch kader voor de CBAW-groepswerking

Begin 2020 werd het methodisch kader voor de CBAW-groepswerking uitgeschreven en gefinaliseerd.

Theoretisch kader en – handleiding voor werkbegeleiding in 'De Cocon'.

Omwille van deze Corona-gezondheids crisis werd dit proces gedeeltelijk on-hold geplaatst. Hieronder volgt een stand van zaken van de 3 onderdelen:

1. Het theoretisch kader werkbegeleiding werd begin mei 2020 onderschreven door alle werkbegeleiders en finaal goedgekeurd.
2. Het werkvorm-specifiek deel, met daarin de fasering wordt uitgesteld tot medio 2022.
3. Met betrekking tot deel 3 specifieke technieken, hulpmiddelen en checklists (zoals bijvoorbeeld technieken, kader en handleiding bij opvang medewerkers ernstige gebeurtenissen, checklist SMART-doelstellingen formuleren, ...) werd reeds een ontwerp opgemaakt. Dit ontwerp zal besproken worden tegen midden 2021.

6 Nieuws uit 2020

Hieronder vind je enkele nieuwsberichten uit 2020. Meer nieuws vind je op <https://www.decocon.be/Nieuws>.

Vind ons ook op Instagram!

Met enige trots presenteren we met veel plezier onze organisatiepagina op Instagram!

Artikel 'De Standaard' over Corona en de bijzondere jeugdbijstand

De coronacrisis treft dan wel de hele maatschappij, maar voor kinderen en jongeren in de bijzondere jeugdbijstand komt dat dubbel zo hard aan. Naar buiten gaan is geen optie meer, de school wordt noodgedwongen on-hold gezet en door de onmogelijkheid om vrienden of familie op te zoeken loert de eenzaamheid steeds om de hoek. De Standaard interviewde jongeren en directeurs over deze bijzondere tijd.

Discriminatie: 'Het kan zo niet verder'

Onze collega Jannes kroop in de pen en schreef een opiniestuk voor Sociaal.Net. "Als ik de voorbije weken iets geleerd heb, is het dat ik door te zwijgen discriminatie en ongelijkheid mee ondersteun."

Iedere jongere verdient een JIM!

Samenwerken met informele mentoren uit het netwerk van jongeren: dat is de kern van de JIM-aanpak. De JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) is een steunfiguur voor de jongere én een adviseur voor ouders en professionals. Deze benadering past goed bij de internationale tendens om binnen de jeugdhulp beter gebruik te maken van de kracht van het eigen netwerk.

Stichting JIM dompelt ons tijdens de eerste tweedaagse opleiding in Amersfoort onder in deze boeiende mindset. Dit volledige traject doen we samen met Jeugdzorg Emmaüs Antwerpen en het Nederlandse Parlan Jeugdhulp. Fijn om samen met gepassioneerde collega's na te denken over de verbetering van jeugdhulp. (14/9/2020)

Uitbreiding Contextbegeleiding Signs of Safety

De Vlaamse overheid lanceerde in de zomervakantie een oproep tot kandidaatstelling voor uitbreiding Contextbegeleiding in het kader van een Vlaams proefproject gebaseerd op de principes Signs of Safety. Het proefproject richt zich op het creëren van veiligheid in de eigen context bij dreigende uithuisplaatsing. Hierop zijn we ingegaan.

In elke provincie werden 2 initiatiefnemers geselecteerd (elk voor een uitbreiding met 6 begeleidingen). Vrijdag 16 oktober 2020 ontvingen we het bericht dat wij vanaf 1 januari 2021 konden uitbreiden.

7 Sociaal verslag

Wij willen dat we door kinderen, jongeren en hun gezinnen, samenwerkingspartners, verwijzers en overheid, worden gezien als een professionele en betrokken organisatie, die goede hulp levert en bijdraagt aan een hoogstaande jeugd- en opvoedhulp. Een organisatie die bekend staat als deskundig, vernieuwend en creatief, open en écht cliëntgericht. Een organisatie waar kinderen, jongeren en gezinnen zich echt ondersteund voelen en die door samenwerkingspartners als betrouwbaar worden gezien. Een organisatie waar medewerkers graag werken.

Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis wordt gemaakt door onze medewerkers. Onze medewerkers zijn de sleutel tot het realiseren van onze missie en visie. Onze medewerkers zijn de ambassadeurs van de organisatie. In het sociaal jaarverslag wordt aangegeven wat de belangrijkste activiteiten zijn geweest op het gebied van personeel en personeelsbeleid. Hierbij kan worden gedacht aan persoonlijke ontwikkeling, instroom, maar ook organisatieontwikkeling en ziekteverzuim komen hierin terug.

7.1 Over onze medewerkers

Op 31 december 2020 telden we 35 medewerkers. Gemiddeld waren 33 voltijdse equivalenten in dienst.

We zetten in het HR-beleid in op diversiteit van ons personeel volgens leeftijd en gender. Op organisatieniveau hebben we een behoorlijk genderevenwicht in een sterk gefeminiseerde sector⁶ en een degelijke spreiding van personeel over diverse leeftijdscategorieën. Eind 2020 was de genderverhouding 56% vrouwen versus 44% mannen.

Naar leeftijd toe behoort 25% van onze medewerkers tot de leeftijdsgroep 20-34, 42% tot de leeftijdsgroep 35-49 en 31% tot de leeftijdsgroep 50-64.

Een blijvende aandacht voor een diverse samenstelling van de personeelsgroep blijft noodzakelijk. Het zal een volgehouden inspanning vergen om de huidige diversiteit te behouden, gelet op de feminisering van de sector die ook merkbaar is bij de sollicitanten, waar bijna negen op tien sollicitanten vrouwen zijn.

De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers is 43,3 jaar. Onze gemiddelde dienstanciënniteit is 8 jaar in dienst.

Onze medewerkers maken het verschil. Zij zijn in staat om een professionele relatie op te bouwen, met betrokkenheid en persoonlijk contact. Zij werken vanuit een vraag en een opdracht, denken vrij, nemen verantwoordelijkheid en leggen rekenschap af. Zij werken met realistische doelen, handelen methodisch, werken met richtlijnen, zoeken collegiale reflectie en onderhouden hun vakkennis.

We vinden dat het waarmaken van onze opdrachten en het uitbouwen van onze organisatie een gedeelde verantwoordelijkheid is. We zien hulpverlening als een product van de begeleider en van de organisatie. De begeleider wordt ondersteund door de organisatie, verantwoordelijkheid wordt gedeeld.

Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

---

⁶ 78,81% van de medewerkers in onze sector in 2018 waren vrouwen

7.2 Leren en ontwikkelen

Continu ontwikkelen

We willen een organisatie zijn die zich permanent ontwikkelt en waarin medewerkers blijven leren. De manier van werken en organiseren wordt continu verbeterd op basis van de opgedane ervaringen, nieuwe inzichten en kennis. Een open cultuur waarin fouten mogen worden gemaakt, waar er wordt gereflecteerd op het eigen handelen en waar medewerkers elkaar aanspreken op werkwijzen, is belangrijk voor de verbetering van onze organisatie.

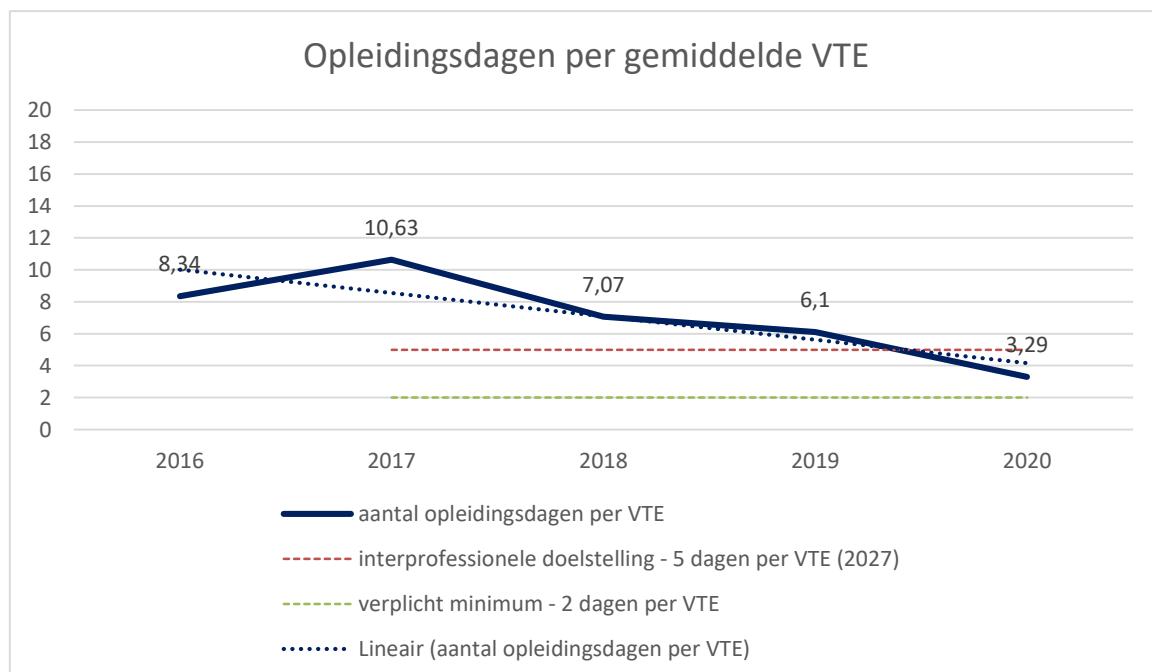
Uit onze missie en visietekst d.d. 11 december 2019

We vinden het zeer belangrijk dat medewerkers professioneel kunnen groeien en zich kunnen ontwikkelen in een steeds veranderende samenleving en professionele omgeving. Naast tal van individuele opleidingen, werden ook collectief opleidingen voorzien. **Helaas had de coronacrisis ook impact op het aantal opleidingen die werden gevolgd.**

Het leer- en ontwikkelbeleid van 'De Cocon' is gekaderd binnen de visie van de organisatie en maakt deel uit van het strategisch leerplan van een organisatie. Dat is niet enkel een overzicht van de opleidingen die tijdens een werkjaar georganiseerd worden, maar het maakt deel uit van de organisatiestrategie en het draagt bij tot de voortdurende ontwikkeling en evolutie van de organisatie.

De norm voor vormingsinspanningen in PC 319.01 werd via de CAO van 6 juni 2011 in 2013 vastgelegd op 9,1 uren per VTE in dienst van de organisatie. Voor 2014 werd de norm op 9,6 uren per VTE in dienst van de organisatie vastgelegd. De CAO eindigde op 31/12/2014 en werd niet verlengd.

Vanaf 2017 ontstond een nieuw kader, nl. de interprofessionele doelstelling van gemiddeld 5 opleidingsdagen per jaar per VTE. Deze doelstelling moet op termijn worden behaald. Momenteel is nog het recht op opleiding gedurende gemiddeld 2 dagen per jaar per VTE van kracht⁷. Vanuit het Bestuur van 'De Cocon' hanteren we echter sinds 2015 de doelstelling van gemiddeld 5 opleidingsdagen per jaar per VTE als norm.

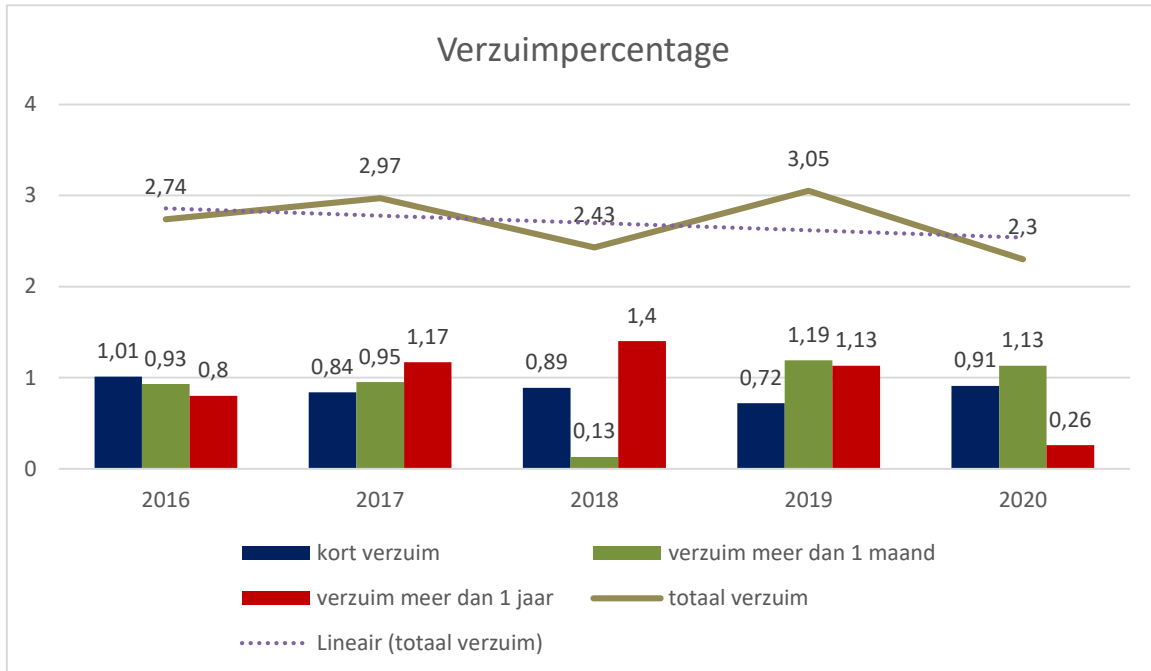

⁷ Wet werkbaar en wendbaar werk van 5 maart 2017

7.3 Verzuim

Het totaal verzuimpercentage bedroeg 2,03%. Dit is het aantal werkdagen op 100 dat niet werd gepresteerd door ziekte of ongeval. Hierbij doen we het significant beter dan de Belgische bedienden met een verzuimpercentage van jaarlijks meer dan 5%⁸.

Zowel bij kort verzuim (minder dan één maand ziekte), primair verzuim (ziekte vanaf 2de maand tot een jaar) als langdurig verzuim (ziekte meer dan één jaar) zijn onze cijfers beter dan de Belgische cijfers.

In totaal zien we een zeer licht dalende tendens binnen onze organisatie.

7.4 Personeelsverloop

Zes medewerkers gingen in de loop van 2020 uit dienst. Binnen het personeelsverloop maken we een onderscheid tussen vrijwillig verloop⁹, onvrijwillig verloop¹⁰ en onvrijwillig verloop omwille van einde contract. Het personeelsverloop in 2019 bedroeg 15,78%.

Twee medewerkers verlieten de organisatie op eigen initiatief.

Bij één persoon werd het contract stopgezet omwille van pensionering (Dit laatste wordt in de definities van Securex aanzien als onvrijwillig verloop). Het contract van één medewerker werd ontbonden op basis van medische overmacht. Eén medewerker overleed. Eén medewerker verliet de organisatie wegens einde contract.

Ons globale personeelsverloop is over de jaren heen vergelijkbaar met het personeelsverloop van ons paritair comité en dat van de Vlaamse arbeidsmarkt. Het ene jaar hebben we minder personeelsverloop, het andere meer.

⁸ Cijfers 2016, 2017, 2018 en 2019

⁹ Op initiatief van de werknemer.

¹⁰ Verloop omwille van redenen die niet op initiatief zijn van de werknemer: ontslag, medische overmacht, pensionering, enzovoort.

8 Lof-woord

U leest het. We hebben in 2020 weer absoluut niet stilgezeten, ondanks moeilijke omstandigheden. Daarom past hier een woord van dank: voor alle bestuurders, beroepskrachten die in 2020 meewerkten en dagelijks het beste van zichzelf gaven voor kinderen, jongeren en gezinnen die onze hulp nodig hebben. Hun bijdrage elk op hun eigen terrein, is niet te onderschatten. Zij verdienen hiervoor een grote pluim.

9 Lijst met gebruikte afkortingen

ASH	Ambulante Spoedhulp
BJB	Bijzondere jeugdbijstand
CaH	Crisishulp aan Huis
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CBAW	Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen
CKG	Centrum Kind en Gezin
CLB	Centrum voor leerlingenbegeleiding
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
IJH	Integrale Jeugdhulpverlening
IKT	Intensieve Kortdurende Thuisbegeleiding
MPI	Medisch-Pedagogisch Instituut
NJI	Nederlands Jeugdinstituut
NRTJ	Niet Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OSD	Ondersteuningscentra Jeugdzorg en Sociale Dienst bij de Jeugdrechtbank
OVBJ	Organisatie voor Bijzondere jeugdzorg
OOOC	Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentrum
RTJ	Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
TB	Thuisbegeleiding
TNT	Terugkeer Naar Thuis?
VK	Vertrouwenscentrum Kindermishandeling

© De Cocon, Jeugdhulp aan Huis, 30/06/2021
Eindredactie: Taelis Wim
Taalcorrectie: Van de Slycke Katrien

De Cocon, Jeugdhulp aan Huis vzw
Hoofdzetel | Thuisbegeleiding en CBAW
Ham 133, 9000 Gent
T. 09 222 30 73 | F. 09 330 56 01
info@decocon.be | www.decocon.be

Crisishulp aan Huis
Nijverheidskaai 12, 9040 Gent - Sint-Amandsberg
T. 0492 97 08 00 | F. 09 335 60 40

